

Argentina

Argentinská republika
República Argentina

Základní údaje

Rozloha:	2 766 890 km ²
Počet obyvatel:	40 301 927 (odhad červenec 2007)
Hustota zalidnění:	14 obyv./km ²
Hlavní město:	Buenos Aires
Úřední jazyky:	španělština
Další jazyky:	kečuánština, guaraní a jiné indiánské jazyky
Státní zřízení:	prezidentská federativní republika
Správní členění:	23 provincií, 1 federální distrikt
Měna:	argentinské peso (ARS)

Historický a územní vývoj

- v ústí La Platy přistál roku 1516 Španěl Juan Díaz de Solís
- od roku 1536 do počátku 19. století bylo území dnešní Argentiny součástí španělského koloniálního panství (místokrálovství Peru, místokrálovství Río de la Plata)
- po roce 1816 formování samostatného státu (různé názvy: Spojené provincie La Platy, Republika Argentina)
- nezdařené obsazení Uruguaje; Velká Británie obsazuje dosud neobydlené Falklandy
- 1861 definitivní sjednocení země
- 1864-1870 válka o Paraguay, materiální ztráty pro Argentinu

- po druhé světové válce časté střídání vojenských junt s civilními vládami, různé převraty, výjimkou pouze období vlády Juana Dominga Peróna (1946-1955)
- 1982 válka s Velkou Británií o Falklandy
- porážka Argentiny vedla k pádu vojenské vlády a postupné obnově demokracie
- 1994 vyřešen spor s Chile o hraniční oblast Patagonie ve prospěch Argentiny
- od roku 1990 možno opět navštěvovat Falklandy, kam měli Argentinci od války (1982) zakázaný vstup
- vážná ekonomická krize v letech 2001-2002 je postupně překonávána splácením veřejného dluhu a půjček MMF
- prezidentské volby v prosinci 2007, do čela státu zvolena Christina Fernandez de Kirchner

Poloha

- přímořský stát ležící v jižní části jihoamerického kontinentu při pobřeží Atlantického oceánu; na severu hraničí s Bolivií a Paraguají, na severovýchodě s Brazílií a Uruguají, na západě s Chile (hranice s Chile 5 308 km)

Obyvatelstvo

- obyvatelstvo tvoří Argentinci, běloši (převážně španělského a italského původu) 97 %, ostatní (mestici, Indiáni) 3 %
- podle náboženského vyznání: katolíci 92 % (praktikujících jen asi 20 %), protestanti 2 %, Židé 2 %, ostatní 4 %
- celkově řídké osídlení, v aglomeraci hlavního města a provincii Buenos Aires (tj. asi na 11 % území) žije zhruba 42 % všech obyvatel země

- další velká města kromě hlavního jsou Córdoba, Rosario, Mendoza, Morón, Lomas de Zamora, Quilmes, Lanús, General San Martín, Avellaneda, San Isidro, Vicente López, La Plata, Mar del Plata, San Miguel de Tucumán, Salta, Santa Fé, Neuquén, Bahía Blanca, Resistencia, Paraná, Posadas, Santiago del Estero

Hospodářství

- zemědělsko-průmyslový stát s vyspělým zemědělstvím a mnoha-odvětvovým průmyslem
- Argentinské hospodářství vždy těžilo z dostatku nerostných surovin, kvalifikované pracovní síly, na export orientovaného agrárního sektoru a diversifikované průmyslové základny
- nezaměstnanost v roce 2006 dosahovala 8,7 %, pod hranicí chudoby žilo cca 29 % lidí

Zemědělství, lesnictví, rybolov

- asi 6 % zemědělských podniků vlastní více než $\frac{3}{4}$ zemědělsky využívané půdy, velmi rozšířené je pronajímání půdy (tak je obhospodařováno asi 70 % půdy velkých vlastníků)
- země patří k předním světovým pěstitelům *pšenice, kukuřice, čiroku, lnu, sojových bobů, čaje, slunečnicového semena, vinných hroznů*
- dále se sklízí *ječmen, oves, žito, cukrová třtina, olivy, brambory, bavlna-vlákno, citrony, jablka, hrušky, tabák, yerba maté, kasava, řada dalších druhů ovoce a zeleniny*
- rozšířeno je pěstování *aromatických bylin* (máta, heřmánek, anýz, koriandr, muškátový květ)
- rozsáhlá živočišná výroba, vysoké stavy zvířat; chov *skotu, ovcí, koní, prasat, koz, drůbeže*
- světový producent *včelího medu a surové vlny*
- důležitý je *rybolov a těžba dřeva*
- Argentina je předním a rozhodujícím světovým vývozcem (zhruba 95 %) mimořádně tvrdého *kebračového dřeva*
- zemědělská výroba kryje vlastní spotřebu, přebytky jdou na vývoz a tvoří tak důležitou složku světové potravinové bilance

Průmysl a těžba

- rozsáhlé nerostné bohatství; ložiska *ropy, zemního plynu, černého uhlí, uranové rudy, železné rudy, rud stříbra, zlata, olova, zinku, cínu, mědi, wolframu, molybdenu, manganu, azbestu, rašeliny, dehtů, asphaltů, soli*
- rozvinuté je *hutnictví železa* (železo se dováží z Brazílie, koks z USA), *barevná metalurgie* (výroba olova, cínu, zinku, hliníku, mědi, kadmia), *výroba uranových koncentrátů*
- na zpracovatelském průmyslu má více jak třetinový podíl *průmysl strojírenský*, středisky jsou Córdoba (letadla, traktory, autobusy, zemědělské stroje), San Cristóbal, Tafí Viejo, Junín (vagony), Escobar (zařízení pro petrochemický průmysl), Buenos Aires (kancelářská technika); dále *výroba automobilů, loděřství, petrochemie* (podél toku Paraná a v centrech těžby ropy), *chemický průmysl* (hnojiva, chemikálie); v centrech zemědělské výroby *průmysl potravinářský* (výroba cukru, mléka, sýrů, masa, olejů, čaje, vína, piva); *průmysl dřevozpracující, papírenský, textilní* (jedno z nejstarších průmyslových odvětví, hlavní zaměření na zpracování bavlny), *kožedělný a obuvnický, stavebních hmot*

- průmyslový potenciál rozložen značně nerovnoměrně, 2/3 průmyslové výroby země jsou soustředěny do provincie Buenos Aires, přesto patří země k nejprůmyslovějším státům v Latinské Americe

Služby, doprava

- síť komunikací je nejvíce rozvinuta ve východních provinciích státu
- železniční síť pouze částečně elektrizovaná
- silniční síť, hlavní silnice, Panamerická dálnice o délce 4 835 km
- tonáž námořního loďstva v posledních letech klesá
- důležité námořní přístavy Buenos Aires, Bahía Blanca, Rosario, Quequén, Santa Fé, Mar del Plata, Ensenada, Comodoro Rivadavia, San Lorenzo, Campana, San Nicolás, San Isidro
- rozvinutá síť ropovodů a plynovodů z míst nalezišť zejména do prostoru hlavního města
- největší a jedno z nejdůležitějších letišť v celé Latinské Americe je Buenos Aires – Ezeiza
- značný rozmach telekomunikací

Regiony

- v Argentině se vyčleňuje 6 ekonomickogeografických regionů (PAMPA, ZÁPAD, SEVEROZÁPAD, CHACO, MEZIRÍČÍ, PATAGONIE)

1. Pampa

- nejdůležitější zemědělsko-průmyslová oblast (soustředí většinu produkce země)
- v aglomeraci hlavního města polovina všech průmyslových podniků státu, intenzivní zelinářská výroba, výroba mléčných a masných výrobků
- v oblasti západní Pampy je pšeničná oblast, mezi Buenos Aires a Santa Fé kukuřičný pás
- nejdůležitějším střediskem je hlavní město země Buenos Aires (strojírenství, elektrotechnika, petrochemie, chemie, potravinářství, textilní, kožedělný, obuvnický, konfekční průmysl, důležitý dopravní uzel, přístav)
- další důležitá střediska jsou Córdoba (hutnictví, strojírenství, chemický průmysl, průmysl stavebních hmot, potravinářství, kožedělný průmysl, dopravní uzel na Panamerické dálnici), Rosario (leží na Panamerické dálnici, železniční uzel, velký přístav na řece Paraná slouží pro vývoz obilí, masa, vlny, četné potravinářské závody), La Plata (významný vývozní a dovozní přístav, specializace na potravinářství), Mar del Plata (atlantský přístav, základna námořnictva, středisko rybolovu, rybozpracující průmysl, největší mořské lázně v Jižní Americe), Santa Fé (železniční uzel, přístav na soutoku Paraná a Río Salado, obchodní a průmyslové středisko), Paraná (vývozní říční přístav na řece Paraná, průmysl potravinářský, kožedělný, dřevozpracující, strojírenský), Santa Rosa (potravinářství, zpracování masa a mléka)

2. Západ

- hospodářsky poměrně rozvinutá oblast, která se rozkládá v Centrálních Andách, v jižní části Pampských Sierr a Prekordiller
- základem ekonomiky je pěstování vinné révy, výroba vína, těžební průmysl
- oblast má mnoho nerostných surovin a energetických zdrojů, na toto navazuje rozsáhlá těžba a zpracování nerostných surovin
- pěstování vinné révy a ovoce v pouštní a polopouštní oblasti jen díky závlahám

- zastoupena i živočišná výroba (pastevectví)
- průmysl založen na zpracování zemědělských surovin (hlavně konzervárny), z dalších odvětví petrochemie, chemie, výroba stavebních hmot
- největším městem je Mendoza (leží na transkontinentální železnici z Buenos Aires do Valparaísa, důležité kulturní centrum na západě země, vinařské středisko státu, vedle potravinářství zastoupena petrochemie, textilní výroba, výroba stavebních hmot)
- další významná střediska: San Juan (důležitý železniční a silniční uzel, druhé nejvýznamnější vinařské středisko země, vedle potravinářství zastoupeno strojírenství a výroba cementu) a San Luis (důležitý dopravní uzel na křižovatce Panamerické dálnice a transkontinentální železnice, zastoupen hlavně potravinářský průmysl)

3. Severozápad

- region zahrnuje severní část Pampských Sierr a Prekordiller
- nejdůležitější cukerná základna Argentiny
- vedle cukrové třtiny se pěstuje tabák, rýže, subtropické plodiny
- důležitá surovinová základna pampy, těžba ropy, zemního plynu, cínu, síry, olovnato-zinkových a železných rud
- potravinářský průmysl zpracovává cukrovou třtinu, ovoce, zeleninu a tabák
- důležitá centra jsou Tucumán (železniční a silniční uzel, potravinářství, chemie, strojírenství, obuvnictví, konfekce), Salta (centrum zemědělství, lehkého a petrochemického průmyslu), Jujuy (silniční a železniční uzel, zemědělsko-obchodní středisko a centrum těžby dřeva), Catamarca (potravinářství, textilní a řemeslná výroba, zpracování tkanin ze srsti lam vikuňa a výroba ponč), La Rioja (středisko závlahového zemědělství, textilních a dřevozpracujících podniků)

4. Chaco

- oblast zaujímá roviny Gran Chaca
- hospodářsky nejméně rozvinutý a vyspělý region
- převažuje lesní produkce, hlavně zpracování kebračového dřeva pro export
- ze zemědělské produkce vyniká pěstování bavlníku
- hlavní centrum oblasti je Resistencia (odvětví zaměřená na zpracování kebrača a bavlníku, potravinářství)
- ostatní větší střediska jsou Santiago del Estero (potravinářský, kožedělný, textilní, dřevozpracující a sklářský průmysl, v okolí města se pěstují obilniny, bavlník, v menší míře zastoupena i živočišná výroba) a Formosa (přístav na řece Paraguay, dřevozpracující, textilní, potravinářský průmysl; centrum exportu vzácných dřev)

5. Meziřící

- zemědělská oblast, která hraje důležitou roli v pěstování tropických kultur, v produkci yerby-maté a tungového oleje (důležité pro export)
- na severu důležitá dřevařská oblast, na jihu převažuje zemědělství a zpracování zemědělských surovin
- důležitá centra jsou Corrientes (blízko hranic s Paraguají, přístav na řece Paraná, obchodní středisko, potravinářský, textilní, obuvnický a keramický průmysl, výroba lodí) a Posadas (přístav na řece Paraná, leží na železniční trati do Paraguaje, oblast pěstování yerby-maté a tabáku)

6. Patagonie

- velké území (téměř 1/3 Argentiny), které je však řídce osídlené
- základem hospodářství je chov ovcí na maso a vlnu
- rostlinná výroba má nepatrný význam
- těžba ropy, uhlí, železné rudy (ostatní přírodní zdroje jsou málo prozkoumány)
- důležitá centra jsou Nequén (přístav, potravinářský průmysl, na závlahách pěstování ovoce a zeleniny), Río Gallegos (přístav, který slouží hlavně pro přepravu uhlí, silniční spojení s Chile), Viedma (zemědělská výroba), Rawson (chov ovcí, rybolov a výroba rybích konzerv) a Ushuala (v teritoriu Ohňová země)

Encyklopedická data

- <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ar.html>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Argentina>
- <http://www.mzv.cz/wwwo/mzv/stat.asp?StaID={E5D69000-2678-4B5F-8C51-CB1A65ACA085}>
- <http://www.xist.org/cntry/argentina.aspx>
- <http://www.indec.mecon.ar/>

Zajímavosti

- <http://www.ceskatelevize.cz/vysilani/1185966822-na-cestech/206562260120009-11.09.2006-21:00-patagonie.html?from=60>
- <http://www.ceskatelevize.cz/vysilani/1185966822-na-cestech/206562260120006-08.02.2007-09:00-buenos-aires.html?from=40>
- <http://www.ceskatelevize.cz/vysilani/1096911352-objektiv/206411030401001-01.10.2006-10:25.html?from=40>
- <http://www.ceskatelevize.cz/vysilani/1096911352-objektiv/206411030400709-09.07.2006-10:30.html?from=60>

Hymna

- <http://webnet.webz.cz/index.htm>